

פרוטוקול דיון ועדה לקידום מעמד הילד מס' 2 2023

מועד התכנסות- יום שלישי 30/05/2023 י"/סיון/תשפ"ג, שעת התכנסות 17:00.

מקום ההתכנסות- וועדה באמצעות הזום.

רשימת המשתתפים-

הרב דוד טוויטו- יו"ר הועדה לקידום מעמד הילד

גב' קוני טובול- חברת מועצה

מר אמיר ליברטי- חבר מועצה

מר משה ראובני- נציג ציבור

מר עומר אונגר- מנהל אגף רווחה

גב' יעל כהן- מנהלת אגף רווחה

גב' מרסין עובדיה- מנהלת אגף חטיבה צעירה מינהל החינוך

גב' מזל שאלתיאל- ראש תחום ילדים ונוער החברה העירונית

גב' טלי דרורי- ראש תחום גיל הרך

גב' מיטל יפת- המרכז להורות משמעותית

גב' מירב אבירם- מנהלת מחלקת נוער וצעירים מינהל הרווחה

גב' מור דניאל- רכזת תכנית יתד מחלקת נוער וצעירים

גב' ירדן גרפי- רכזת תכנית ניצוץ מחלקת נוער וצעירים

גב' יעל לב- יו"ר מועצת התלמידים

ד"ר אילנית טוויטו- מזכירת הוועדה

הנושא- תכניות "ניצוץ" ו"יתד" מחלקת נוער וצעירים.

מהלך הדיון-

גב' אילנית טוויטו- בוועדה נציג את תכנית יתד- תכנית לאומית לקידום צעירים וצעירות בגילאי 18 עד 25 במצבי סיכון, ואת תכנית ניצוץ שמלווה נערים לקראת גיוס ובמהלך השרות הצבאי. התכניות מובאות לוועדה בשל היותן חלק מרצף של מענים שניתנים לילדים ונוער בסיכון, גם לאחר שמלאו להם 18.

גב' מירב אבירם- אני מנהלת מחלקת נוער וצעירים ואני מבקשת לחשוף אתכם לתכניות יתד וניצוץ שמהוות מענה לנוער וצעירים מתוך הבנה יש צרכים שניתן לתת

להם מענה ברמה הטיפולית. מור דניאל רכזת תכנית יתד באשדוד תציג את התכנית.

גב' מור דניאל - בשנת 2022 טופלו 1036 בני נוער וצעירים במחלקת נוער וצעירים. עבור צעירים בגילאי +18 אלו שנים משמעותיות שבהן מתקבלות החלטות חשובות הקובעות את עתיד הפרט ומעצבות את פני החברה. 20% מהצעירים בישראל מוגדרים כצעירים בסיכון. רוב הצעירים שמטופלים בתכנית הם צעירים ללא עורף משפחתי, קשיים בתחום של דיור, מאופיינים בבדידות, קשיים כלכליים וחובות. באוקטובר 2016 מתוקף החלטת ממשלה הוקמה תכנית יתד שמיועדת לסייע לצעירים בני 18-25 שהוגדרו בסיכון ומתקשים באחד התחומים הבאים: השכלה, תעסוקה ומיומנויות, רווחה ובריאות רגשית, קיום פיזי ומוגנות, השתייכות חברתית ומשפחתית. בתכנית נבנית חליפת סיוע אישית לכל אחד מהצעירים במגוון מענים - קשר וליווי רגשי, מיצוי זכויות, מענים לדיור, תעסוקה, התמודדות עם חובות, השלמה של 12 ש"ל, תעודת בגרות, הכשרה מקצועית, ליווי והכוונה לשירות לאומי, ליווי במהלך השירות הצבאי. ישנו סיוע ייעודי מותאם תרבותית לצעירים מרקע חרדי, מרכז סיוע לצעירות חרדיות. אנחנו מפעילים קבוצה להנהלות כלכלית נכונה. **מר עומר אונגר** - אנחנו יכולים לראות שההגדרה לגבי צעירים הולכת ומשתנה, היום גיל הנישואין הולך ומתאחר. בנוסף רבים מהצעירים הם דור שני ושלישי למצוקה, ובעבר לא היה מענה לצעירים הללו והם לא קיבלו סיוע אלא לאחר שהתחתנו ונולדו להם ילדים. המטרה של תכנית יתד היא לתת סל מענים רחב לאוכלוסיית הצעירים בתקופה שבין גיל 18 לגיל היותם הורים.

גב' ירדן גרפי - אציג את תכנית ניצוץ, אנחנו נותנים ליווי אישי פרטני למלש"בים (נערים מועמדים לגיוס) ולחיילים בכל תחומי החיים במטרה להכניס לשירות הצבאי ולסייע להם במהלך השירות. תכנית ניצוץ מלווה מלש"בים וחיילים במצבי חיים מורכבים לשירות משמעותי עבורם ולשילוב מיטבי בחברה. אנחנו נותנים מעטפת משלימה לסיוע שצה"ל נותן לחיילים, מסייעים להם במיצוי זכויות, תנאי שירות, קשר עם מפקדים ועוד. בשנת 2022 ליוונו 219 מלש"בים וחיילים, שהוגדרו כנערים/צעירים בסיכון. חלקם נחשבים משתמטים משירות, חלקם קיבלו פטור משירות. מעל 50% מתוכם ביקרו אצל קב"ן בתהליך הגיוס או במהלכו. אנחנו עובדים בשיתוף פעולה עם גורמים בקהילה (יחידת האיתור, בתי ספר, המחלקות לשירותים חברתיים, שירות המבחן, פנימיות) ועם המשפחה של הצעיר ונמצאים בקשר עם המפקדים של החייל בצה"ל, עם הקב"נים ועם סגל הת"ש ביחידות. מתקיים שיתוף פעולה עם תכנית "בית דין משלב" של צה"ל, תכנית שנבנתה מתוך הבנה ששירות צבאי מוצלח מאפשר לחייל שביצע עריקות לבחור במסלול שיקומי שיאפשר לו להשתחרר מהצבא באופן שישליך לחיוב על מסלול חייו בהמשך.

הרב דוד טוויטו- התכנית מרשימה ונותנת סיוע לצעירים מול האתגרים בעולם המודרני. האם התכנית נותנת מענה לנושא של שימוש בסמים, שהוא בעיה נפוצה היום? הבעיות מחמירות והנוער נמצא במצוקה קשה. יש הרבה מקרי גירושין, התפרקות של משפחות.

גב' ירדן גרפי- אנחנו נפגשים עם נערים שאחת הבעיות המרכזיות עבורם היא הנושא של בדידות. הם זקוקים למישהו שיקשיב להם, שיתמוך בהם. בנושא של התמכרות יש את תכנית מטר"א שמיועדת לצעירים מכורים.

הרב דוד טוויטו- יש היום מגיפה שקטה, תופעה שמתרחבת בבתי ספר בארץ של תחושת בדידות וניתוק אצל בני הנוער, שמובילה לקשיים בתחום הנפשי ולדיכאון. **מר עומר אונגר**- עם ובלי קשר לקורונה יש עליה ברמת התופעות שהרב ציין, הנושא של שימוש בחומרים פסיכואקטיביים הפך להיות היום הרבה יותר "מקובל" מאשר בעבר. התופעות הללו מתחילות מוקדם יותר ויותר וניתן לראות אותן אפילו אצל ילדים בני 8 ו-9. וזה מועצם אצל צעירים.

גב' מירב אבירם- אנחנו עדיין מתמודדים עם מצבים של פוסט קורונה, עם בדידות, עם מצבים של חרס. אנחנו משתדלים ליצור רצף של מענים לכל הגילאים ולכלל המגזרים. הצרכים הולכים ועולים, כולל אצל נוער וצעירים של היו מוכרים ו/או מטופלים בעבר.

הרב דוד טוויטו- בלי ספק יש עליה בתופעות של אלימות מילולית ופיזית, גם אצל בני הנוער. הרשתות החברתיות גורמות להעצמה של התופעות הללו. האם ישנה אפשרות לקיים תכניות מניעה בקרב תלמידי בתי הספר?

גב' קוני טובול- תכניות המניעה קיימות כבר בבתי הספר.

מר עומר אונגר- מהו"ת פועלת בתחומים האלו של מניעה בגילאי תיכון וחיטבה.

גב' קוני טובול- יש מגוון של תכניות ומענים, כולל שיתופי פעולה עם הרווחה.

גב' מיטל יפת- כל נושא המניעה מתכתב עם המענים שאנחנו במרכז להורות משמעותית נותנים בהיבט של הדרכה הורית, כולל למגזרים השונים. יש רכזי מוגנות ומנחי הורים בתוך בתי הספר.

גב' קוני טובול- בעבודתי כעורכת דין סייעתי לבני נוער וצעירים שמצאו את עצמם בחובות כלכליים כבדים. למשל מצבים שבהם הנער/צעיר נאלץ לסייע להוריו ואז בגיל 21 הוא מוצא את עצמו במצב של חדלות פירעון ובתהליך של פשיטת רגל.

גב' ירדן גרפי- אני נתקלת בדיוק במצבים האלו שנערים נקלעים לחובות גדולים בגלל הניסיון שלהם לסייע להורים שהסתבכו כלכלית.

גב' מירב אבירם- התכנית נותנת סיוע בדיוק בנושא הזה, אנחנו עובדים בשיתוף פעולה עם הסיוע המשפטי.

גב' ירדן גרפי- משרד המשפטים ומשרד הרווחה בנו שיתופי פעולה כדי לסייע בנושא הזה.

גב' מור דניאל- בהיבט הזה אנחנו עובדים עם הצעירים על התנהלות כלכלית נכונה כדי שלא יקלעו שוב לסחרור של חובות.

מר עומר אונגר- השאלה היא אם ניתן לעשות תכנית מניעה, להיכנס לבתי הספר ולעבוד על התנהלות כלכלית נכונה עם תלמידים כבר בגילאים הצעירים.

גב' מירב אבירם- מסכימה שזה נושא חשוב.

גב' קוני טובול- שיתוף פעולה מעולה יכול להיות של בתי הספר והמרכז להורות משמעותית כי מדברים על זה עם הילדים בבתי הספר, אבל השאלה היא עד כמה הם מבינים ומפנימים.

גב' מרטין עובדיה- לגבי כל נושא המניעה, מדיה, היבט כלכלי, יש בבתי הספר התייחסויות מותאמות. הדרישה קיימת ובראש ובראשונה זוהי מחויבות של מערכת החינוך. קיימות תכניות רבות בכל תחומי המניעה ואנחנו עושים שותפויות רבות עם סימונה מורלי מנהלת מהו"ת, בתי ספר של החופש הגדול, מינהל רווחה. עדיין, כאשר נער יגיע למצב שבו הוא צריך לסייע למשפחתו, הוא עלול לבחור בדרך שתסבך אותו. חלק מהילדים מבקשים להיות יזמים, לעשות "עסקים" ומסתבכים כלכלית גם ללא קשר לרצון לסייע להורים.

גב' מזל שאלתיאל- אני מרגישה שחסר מידע על כלל התכניות והמענים שקיימים בעיר. הוועדה צריכה לגבש מתווה שיאפשר סנכרון טוב יותר בין המענים שניתנים ע"י גורמי הסיוע, גורמי החינוך, גורמי הטיפול בנוער וגורמי הרווחה בעיר. ישנם מענים רבים, ואע"פ כן מצב הנוער הולך ומחמיר, האתגרים הופכים להיות יותר ויותר מוקצנים עד כדי כך שאפילו אנחנו מתקשים לסייע. הקושי הוא אפילו בהיבט של גיוס עובדים.

מר עומר אונגר- נוכחים כאן 4 גופי סיוע: מהו"ת, מנהל החינוך, המנהל לשירותים חברתיים ונציגי תחום נוער בעיר. אנחנו יכולים להתכנס אבל חשוב לשתף גם נציגי ציבור.

מר אמיר ליברטי- יש לנו גופי סיוע מצוינים אבל אכן אין מספיק סנכרון. לטעמי צריך להתכנס ולקבוע נקודות ביצוע מעשיות שניתנות ליישום.

גב' מזל שאלתיאל- אנחנו מהווים כאן בעיר מודל בהרבה תחומים אבל העיר צריכה להיות מסוגלת לתת פתרונות מעשיים בהיבטים בהם אין כרגע מענה.

מר אמיר ליברטי- אני מבקש שהשיבות יעברו לישיבות פרונטליות ולא יתקיימו בזום.

מר עומר אונגר- נשקול את הנושא.

הרב דוד טוויטו- אני מצטרף לדבריה של מזל שאלתיאל. עולים בוועדה פערים ואתגרים, הוועדה לא מקבלת החלטות שיכולות לקדם את הטיפול בהם כיוון שנדרשים לכך תקציבים נוספים ברמה הממשלתית.

מר עומר אונגר- אני מסכים שהרעיון של מזל לחבר את בעלי התפקידים עם נציגי הציבור לשיח משותף יסייע לגיבוש תכניות פעולה פרקטיות לשנים הבאות.

החלטות-

1. קידום מפגש שיח משותף לצורך קידום תכניות פעולה מותאמות צרכים והגדלת הסנכרון בין גורמי הטיפול והחינוך אשר מפעילים את תכניות המניעה, הליווי והטיפול הקיימות.

רשמה:

אילנית טוויטו

יו"ר הוועדה, הרב דוד טוויטו- _____

מזכירת הוועדה, ד"ר אילנית טוויטו- _____